

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การวิเคราะห์ความเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจและการเมือง  
ของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์

ชื่อผู้เขียน ร.ต.อ. โกศล ริยะป่า

รัฐศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและการปกครอง

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ:

รองศาสตราจารย์ ดร.โกสุมภ์ สายจันทร์ ประธานกรรมการ  
รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ เกียวกิ่งแก้ว กรรมการ  
อาจารย์ อโณทัย วัฒนาวพร กรรมการ

### บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ในการศึกษา :

1. เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจและการเมืองว่ามีความสัมพันธ์ในลักษณะที่เป็นปัจจัยหรือตัวแปรที่อาจเป็นได้ทั้งเหตุและผล ซึ่งกันและกัน กล่าวคือการเปลี่ยนแปลงใดๆทางเศรษฐกิจอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้และเช่นเดียวกันการเปลี่ยนแปลงในทางการเมืองใดๆอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางเศรษฐกิจได้เช่นเดียวกัน
2. เพื่อศึกษาแนวคิด และแนวปฏิบัติของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ในการใช้อำนาจรัฐเพื่อสร้างระบบเศรษฐกิจในประเทศไทย ให้มีความมั่นคง ทนสมัย ทัดเทียมอารยประเทศ
3. เพื่อศึกษาการกำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศภายใต้กรอบของระบอบการเมืองเผด็จการทหาร เพื่อให้ทราบถึง ข้อดี และ ข้อเสีย ที่เกิดขึ้น
4. เพื่อประเมินระดับความสัมฤทธิ์ผล “การพัฒนาระบบเศรษฐกิจการเมือง ” เพื่อวัตถุประสงค์ในการ “ รักษาอำนาจ ” ทางการเมืองของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ว่าประสบความสำเร็จตามความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ หรือไม่

การศึกษาค้นคว้าแบบอิสระนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพโดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับผู้นำทางการเมืองและเศรษฐศาสตร์การเมืองมาเป็นกรอบความคิดในการรวบรวมและวิเคราะห์

ข้อมูล โดยอาศัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในสมัยนั้นมาศึกษา โดยแหล่งข้อมูลได้มาจากเอกสาร ผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง สิ่งตีพิมพ์ต่างๆ นำมาวิเคราะห์ในเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่านโยบายการพัฒนาประเทศของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมไทยอย่างขนานใหญ่ ผลของการพัฒนาประเทศ ของจอมพลสฤษดิ์ ได้ทำให้เกิดการขยายตัวทางการศึกษา การไหลบ่าของอุดมการณ์ประชาธิปไตย ตะวันตก ตลอดจนลัทธิการเมืองอื่น ๆ ในหมู่ปัญญาชนและประชาชนทั่วไป ทำให้เกิดการตั้งคำถามต่อวัฒนธรรมและระบบการเมืองที่ดำรงอยู่ ซึ่งนับเป็นสิ่งสะท้อนได้เป็นอย่างดีถึงความผิดพลาดของระบบการเมืองที่ปราศจากความยืดหยุ่นและเป็นเผด็จการแบบฟอซุน โดยละเลยการสร้างสถาบันทางการเมืองขึ้นมารองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้เกิดการเสียดุลระหว่างการพัฒนาการเมืองกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นปัญหาโครงสร้างซึ่งนำไปสู่การลุกฮือของประชาชนในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 ในที่สุด

อย่างไรก็ตามผลของการพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัยของจอมพลสฤษดิ์ได้ทำให้เศรษฐกิจไทยได้รับการวางรูปแบบอย่างเป็นระบบ เศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคง ทำให้จอมพลสฤษดิ์เป็นผู้นำทางการเมืองในระบอบเผด็จการที่ได้รับการยอมรับจากประชาชนส่วนใหญ่ นอกจากการยอมรับจากการมีคุณลักษณะพิเศษส่วนตัวที่ไม่เหมือนใครแล้ว

<b>Independent Study</b>	An Analysis of Political and Economic Leadership of Field Marshal Sarit Thanarat		
<b>Author</b>	Police Captain Koson Riyapa		
<b>M.A.</b>	Political Science		
<b>Examining Committee</b>	Associate Professor Dr. Kosum Saichan	Chairman	
	Associate Professor Somsak Keawkingkeo	Member	
	Lecturer Anothai Vattanaporn	Member	

### Abstract

The objectives of the study are:

1. To study the relations between the economics and politics that could be factors or variables that can be the causes and effects reciprocity. The economic changes can be resulted in the political changes and the political changes can be resulted in the economic change likewise.
2. To study the ideas and the practices of Field Marshal Sarit Thanarat in using the state's power to build the economic system in Thailand to become wealthy, modernized and equally to the other civilized countries.
3. To study the formation of the development policy under the military despotism to understand the strength and weakness of the policy.
4. To evaluate the efficacy of "the economic and political development" as the objective of Field Marshal Sarit Thanarat to "maintain his political power".

This independent study is a qualitative research, using the political leader and political economy as the ideological framework for gathering and analyzing the data, as well as employing the political, economic and social environment during that period. The information is descriptively analyzed from related documents, related research work as well as other publications.

The study found that the development policy of Field Marshal Sarit Thanarat brought about the great changes in the economies and politics of Thailand. The Sarit's development gave rise to the educational expansion. The overflowing of the western democratic ideology as well as other political ideology encouraged the intellectuals and ordinary people to inquire from the

existed cultural and political system. This reflected the faults of the inflexible and despotism regimes that neglected building the political institution to cope with the changes of the future while the society has been changing all the time. This led to the overbalance of the political development versus economic and social development as the structural problems that finally led to the people uprising on October 14, B.E. 2516.

However, the modernization policy of Field Marshal Sarit helped systematically transformed the Thai economy. The economic wealth of the country made Field Marshal Sarit became the despotism political leader, who was widely accepted by the people, apart from his special and unique characteristic.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่  
Chiang Mai University